

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

Development of a training course for instructors, supervisors, vocational
training in physical education of Institute of Physical Education.

รจนา ป่องนู

Rotjana Pongnoo

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอุดรธานี

¹Bachelor of Education in Physical Education Faculty of Education Institute of Physical Education Udon Thani Campus

*corresponding author.email:toypn23@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์นิเทศก์ 140 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบกำหนดสัดส่วนและผู้เชี่ยวชาญทางพลศึกษา 5 คนที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 2) สร้างหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา โดยอิงผู้เชี่ยวชาญ 5 คนและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน (คนละกลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญในการสร้างหลักสูตร) และนำเครื่องมือประเมินผลในหลักสูตรไปทดลองใช้กับอาจารย์นิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ 3) ทดลองและประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา ในกลุ่มทดลองนำร่องและกลุ่มทดลองจริงกลุ่มละ 20 คน รวมทั้งหมด 40 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

ผลการวิจัย พบว่า 1. ความต้องการจำเป็นในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา มี 4 ด้าน ได้แก่ด้านการจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษา ด้านบทบาทหน้าที่และจรรยาบรรณของอาจารย์นิเทศ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางพลศึกษา และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน 2. ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ($X=3.84$, $S=0.36$) และเมื่อพิจารณาในรายหน่วยการเรียนรู้พบว่าทุกหน่วยผ่านการประเมินตามเกณฑ์ ($3.80 \leq X \leq 4.00$, $0.00 \leq S \leq 0.45$) 3. ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา มีประสิทธิภาพเชิงกระบวนการและประสิทธิภาพเชิงผลลัพธ์ (E/E3) โดยเฉลี่ยเท่ากับ $83.07/80.37$ ซึ่งกลุ่มที่ 1 กลุ่มทดลองนำร่องมีค่าเท่ากับ $82.68/80.13$ และกลุ่มที่ 2 กลุ่มทดลองจริงมีค่าเท่ากับ

83.5/80.62 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้และพบว่าหลัง การฝึกอบรมกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 01 มีเจตคติและทักษะสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 01 และมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฯ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศ, ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา

ABSTRACT

This descriptive research aimed to developing a teacher training course in Physical Education teacher training program of Institute of Physical Education with the specific aim to 1) study the need for supervisory training. The teacher professional experience in Physical Education of Institute of Physical Education collected data from 140 supervisors obtained from a simple, proportional random sampling method and 5 physical education experts obtained by a specific selection. 2) Create the curriculum. Training instructors, teaching professional experience in physical education at Institute of Physical Education based on 5 experts and assessing the suitability of the curriculum by 5 experts (different from the experts in the curriculum) and testing the evaluation tools in the course. It was used with 30 physical education instructors to examine the quality of the tools. 3) Experiment and evaluate the results of using the Supervisory Teacher Training Course, the Professional Teacher Training Course in the Physical Education Program of Institute of Physical Education in the pilot experimental group and the actual experimental group.

The results showed that: 1.The need for There are 4 aspects of supervisory training in the physical education field of Institute of Physical Education, namely the management of physical education learning, roles and ethics of the supervisor, the measurement and evaluation of physical education learning, and against research. Classroom practice 2. The results of assessing the suitability of the supervisory teacher training courses, professional teacher training courses in Physical Education of Institute of Physical Education by experts as a whole, found that they met the specified criteria ($X = 3.84$, $S = 0.36$) And when considering each unit of learning, it was found that all units passed the assessment according to the criteria ($3.80 \leq X \leq 4.00$, $0.00 < S \leq 0.45$) 3. The effectiveness of the communication teacher training program, professional teacher experience training in the field of physical education of Institute of Physical Education. The process efficiency and the resulting efficiency (E / E_3) mean $83.07 / 80.37$, where group 1, pilot trial group, were $82.64 / 80.13$, and group 2, actual market group was $83.5 / 80.62$, which met the criteria. It was found that after the training, both experimental groups had a statistically significant increase in knowledge at the .01 had attitudes and skills that were statistically significantly higher than the specified criteria at the .01 and are satisfied with the curriculum Very level

Keywords: Development of a training course, instructors supervisors, vocational training in physical education

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2564)

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้จัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 จึงต้องเร่งรัดสร้างภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้นในมิติการพัฒนาในด้านต่างๆ และเสริมรากฐานของประเทศให้เข้มแข็ง ควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2559: 65-66) ในการพัฒนาประเทศ ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการที่สำคัญที่สุด คือ ประชากรที่มีคุณภาพเพราะประชากรเป็นทั้งปัจจัยในการพัฒนาโดยตรง และเป็นทั้งผู้ประสาณปัจจัยอื่น ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อดำเนินการพัฒนาประเทศให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ประชากรจะมีคุณภาพได้ต้องอาศัยการศึกษา การศึกษาจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งเสริมคุณภาพของประชากรก็ต้องอาศัยหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรจะมีองค์ประกอบที่สำคัญๆ ในการที่ส่งเสริมให้ประชากรมีคุณภาพ และที่ขาดเสียไม่ได้คือผู้มีส่วนร่วมในการใช้หลักสูตร ผู้ใช้หลักสูตรที่เป็นหลักสำคัญในวงการศึกษาคือครูผู้สอน เพราะการสอนของครูมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและหน้าที่หลักของครูก็คือ “การทำให้เกิดการเรียนรู้” ดังนั้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด คุณภาพของครูเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นคุณภาพของการศึกษา หลายหน่วยงานได้ตระหนักถึงความสำคัญของครู เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความรับผิดชอบสูงและส่งผลกระทบถึงอนาคตของผู้เรียน และสังคมโดยรวม องค์กรทางการศึกษาที่ผลิตครูผู้สอนมีความตระหนักอยู่เสมอว่าในการการผลิตครูจะมีคุณภาพหรือไม่มีคุณภาพนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิตครูเป็นสำคัญ การทำงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะบรรลุผลตามจุดประสงค์มากน้อยประการใดนั้นต้องอาศัย ผู้ที่เกี่ยวข้อง หลายฝ่าย เช่น ครูอาจารย์ในโรงเรียน ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกในสถานศึกษาแต่ละแห่ง ครูประจำชั้นของนักเรียนห้องต่างๆ นักเรียนที่เรียนในชั้นที่เราสอน อาจารย์นิเทศก์ เพื่อนนักศึกษาที่ไปพร้อมกัน เจ้าหน้าที่โรงเรียน บุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียน ทุกฝ่ายมีความเชื่อร่วมกันในปรัชญาของการจัดประสบการณ์วิชาชีพ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องรับรู้จุดประสงค์ทุกข้อชัดเจนตรงกัน มีการรับรู้บทบาทของตนอย่างแจ่มแจ้ง ทั้งอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง และผู้บริหาร และฝ่ายอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยใช้สถานศึกษาในท้องถิ่นเป็นโรงเรียนเครือข่าย เพื่อเชื่อมโยงและสร้างความต่อเนื่องในการพัฒนาอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยงและผู้บริหารโรงเรียน ให้มีความชำนาญในการดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้เป็นไปตามข้อตกลงและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในแต่ละภาคการศึกษา

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตของสถาบันการพลศึกษา เป็นหลักสูตรผลิตครูที่มีความรู้ทางพลศึกษา ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556 ได้กำหนด “ครู” ซึ่งหมายถึงบุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรีทั้งของรัฐและเอกชน และ

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา โดยนักศึกษาต้องผ่านมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา อย่างน้อย 1 ปี ผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่คุรุสภากำหนดดังนี้ 1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน และ 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของคุรุสภา ซึ่งมีหลักการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางพลศึกษา โดยมีการประชุมสัมมนาและศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องทั่วถึงเนื่อง จากกระบวนการศึกษาทางพลศึกษาและกีฬาเป็นกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย ทักษะ ความรู้ คุณธรรม และเจตคติที่ดีไปพร้อมๆกันโดยใช้กิจกรรมพลศึกษาและกีฬาเป็นสื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้และมีพัฒนาการ การมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ทรงคุณวุฒิทางพลศึกษา วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523: 1) ที่ว่า พลศึกษา เป็นการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในหลักสูตรของโรงเรียน มีบทบาทที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียน มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นสังคมจึงตั้งความหวังในการส่งเสริมสุขภาพของประชากรในประเทศว่าอยู่ในการกำกับดูแลของครูพลศึกษา นอกจากนี้ อุทก พิศระห์ฤกษ์ (2556: 6) ยังกล่าวไว้อีกว่า การออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตครู จากข้อมูลดังที่กล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าบทบาทของอาจารย์ผู้สอนในสถาบัน การศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่ในการผลิตครูพลศึกษาป้อนเข้าสู่ระบบการศึกษาของไทยนั้น ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่การเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาเท่านั้น หากแต่ต้องมีบทบาทในการนิเทศการสอนนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสาขาวิชาพลศึกษาที่ออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานการณ์จริงด้วย

จากที่ผู้วิจัยมีบทบาทหน้าที่และประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษายังต้องมีการพัฒนาอีก จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษาที่ผ่านมาพบว่านักศึกษายังนำความรู้ทางพลศึกษาที่ได้เรียนมาไปใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างพลศึกษาได้ไม่ดีนักและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งส่วนหนึ่งนั้นมาจากกระบวนการนิเทศและความสามารถในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของอาจารย์นิเทศก์ในสาขาวิชาพลศึกษาเอง ซึ่งมีทั้งเคยผ่านประสบการณ์นิเทศและเป็นอาจารย์ใหม่ที่ยังขาดทักษะในการนิเทศ ซึ่งสะท้อนมาจากข้อคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนที่นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่พบว่า นักศึกษาไม่ได้รับคำแนะนำในการนิเทศที่เป็นมาตรฐานเดียวกันอาจารย์นิเทศก์ส่วนหนึ่งเป็นอาจารย์ใหม่ขาดทักษะและองค์ความรู้ที่เพียงพอต่อการให้ข้อเสนอแนะและชี้แนะแนวทางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสาขาวิชาพลศึกษาประกอบกับยังขาดความรู้ความเข้าใจและความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อปรับเข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษาที่เหมาะสม จากสถานการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาอาจารย์นิเทศก์ในหลักสูตรที่มีหน้าที่ในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาที่จะต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนเองได้อย่างมีคุณภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษาที่รับการนิเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมของอาจารย์นิเทศก์ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพของอาจารย์นิเทศก์ให้มีศักยภาพและสมรรถนะที่เหมาะสมต่อการเป็นอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา 2) เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา 3) เพื่อทดลองและประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา
2. เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา
3. เพื่อทดลองและประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ประจำสาขาวิชาพลศึกษาที่มีบทบาทเป็นอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา ในสถาบันการพลศึกษา 17 แห่งทั่วประเทศ จำนวน 220 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ประจำสาขาวิชาพลศึกษาที่มีบทบาทเป็นอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา ในสถาบันการพลศึกษา 17 แห่งทั่วประเทศ จำนวน 140 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย แบบกำหนดสัดส่วน (Proportional Simple Random Sampling) ตามแต่ละสถาบันและประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1) มาตรฐานหรือสิ่งที่ควรเป็นของคุณลักษณะอาจารย์นิเทศก์นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา
- 2) สภาพที่เป็นจริงของคุณลักษณะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา
- 3) ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา
- 4) แนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

3. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

1. แหล่งข้อมูล

1) เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 2) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษาและนิเทศการสอนในสาขาวิชาพลศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 15 ปี

3) อาจารย์นิเทศสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาจำนวน 140 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจากตารางของเครจซี่และมอร์แกนเมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสุ่มอย่างง่ายแบบกำหนดสัดส่วน (Proportional Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

1) มาตรฐานหรือสิ่งที่ควรเป็นของคุณลักษณะอาจารย์นิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา

2) สภาพที่เป็นจริงของคุณลักษณะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

3) ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

4) แนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

1. แหล่งข้อมูล

1) ผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1

2) ผู้เชี่ยวชาญในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่างหลักสูตรฯ จำนวน 5 คนซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านพลศึกษา จำนวน 3 คน มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา และมีประสบการณ์นิเทศการสอนในสาขาวิชาพลศึกษาหรือที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 15 ปี

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการสอน จำนวน 1 คน มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา สำเร็จปริญญาเอกทางด้านหลักสูตรและการสอนหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 1 คน มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา สำเร็จปริญญาเอกด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

3) อาจารย์นิเทศสาขาวิชาพลศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผลตามหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

4) ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรฯ คู่มือหลักสูตรฯ และเครื่องมือวัดและประเมินผลในหลักสูตรฯ จำนวน 5 คนซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านพลศึกษา จำนวน 3 คน มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา และมีประสบการณ์นิเทศการสอนในสาขาวิชาพลศึกษาหรือที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า 15 ปี

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการสอน จำนวน 1 คน มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา สำเร็จปริญญาเอกทางด้านหลักสูตรและการสอนหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2564)

กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 1 คน มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา สำเร็จปริญญาเอกด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

2. ตัวแปรที่ศึกษา

1) หลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

2) คู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

4) คุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

ระยะที่ 3 การทดลองและประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

1. แหล่งข้อมูล

1) อาจารย์นิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาจำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1.1 กลุ่มทดลองนำร่องใช้หลักสูตร (Pilot Group) จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรในเบื้องต้นและปรับปรุงหลักสูตร

1.2 กลุ่มทดลองใช้หลักสูตรจริง (Experimental Group) จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบยืนยันประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยทั้ง 2 กลุ่มมีคุณสมบัติหรือเกณฑ์ในการคัดเลือก (Inclusion Criteria) ดังนี้ เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษา ไม่นเกิน 5 ปี มีบทบาทหน้าที่ในการเป็นอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา มีความสนใจในการเข้าร่วมฝึกอบรม สามารถเข้าร่วมการฝึกอบรมได้ครบถ้วนตามระยะเวลาของหลักสูตร

2. ตัวแปรที่ศึกษา

1) หลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

2) ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาโดยมุ่งพิจารณา

E1 ประสิทธิภาพของกระบวนการของหลักสูตรฝึกอบรมฯกำหนดเกณฑ์เท่ากับ ร้อยละ 80

E2 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของหลักสูตรฝึกอบรมฯกำหนดเกณฑ์เท่ากับ ร้อยละ 80

โดย E1/E2 จะประเมินเฉพาะ ด้านความรู้ (Cognitive Domain)

3) ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรมฯ และการเปรียบเทียบกับเกณฑ์

4) ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานหรือสิ่งที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นจริง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) สำหรับสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

1.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ สร้างร่างหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร และเครื่องมือการประเมินหลักสูตร

1.3 ประสานผู้เชี่ยวชาญและกำหนดการสร้างร่างหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร และเครื่องมือการประเมินหลักสูตร ตามระยะเวลาที่กำหนด

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา (ก่อนทดลองใช้) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือ ถึงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

2.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม และคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

2.3 ประสานผู้เชี่ยวชาญทางโทรศัพท์ หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อขอข้อมูลในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญ ไม่ได้ส่งผลการประเมินกลับภายในระยะเวลาที่กำหนด

3. การทดลองและประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

3.1 เตรียมหลักสูตรฝึกอบรม จัดเตรียมและตรวจสอบหลักสูตรฝึกอบรมให้พร้อม เช่น ตารางการฝึกอบรม แผนการอบรม ใบเนื้อหา ใบแบบฝึกหัด ใบทดสอบ และสื่อประกอบการบรรยาย เป็นต้น การตรวจสอบต้องตรวจทั้งด้านคุณภาพและปริมาณให้เพียงพอ ตลอดจนเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้าฝึกอบรม

3.2 แนะนำการใช้ชุดฝึกอบรม เป็นการแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมให้กับผู้ที่จะเป็นวิทยากร จำนวน 1 คน โดยผู้วิจัยทำหน้าที่แนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนประกอบต่าง ๆ ในหลักสูตร เทคนิควิธีการใช้งานของใบเนื้อหา ใบแบบฝึกหัด

3.3. ใบแบบทดสอบ และสื่อประกอบการบรรยาย เป็นต้น หลังจากแนะนำจนครบทั้งหมด ให้วิทยากรศึกษารายละเอียดต่างๆ ของชุดฝึกอบรมแล้วทำการซ่อมสอนหรือซ่อมบรรยายในแต่ละหัวข้อ โดยมีผู้วิจัยทำหน้าที่นิเทศ คอยแนะนำปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ

3.4 เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้เพื่อหาประสิทธิภาพกับกลุ่มเป้าหมายที่คัดเลือกไว้ จำนวน 20 คน โดยดำเนินการตามตารางการฝึกอบรมที่สร้างไว้และดำเนินกิจกรรมในห้องบรรยาย ตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ ในแต่ละหัวข้อเรื่องให้ใกล้เคียงมากที่สุด แนะนำการใช้ชุดฝึกอบรม เป็นการแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมให้กับผู้ที่จะเป็นวิทยากร จำนวน 1 คน โดยผู้วิจัยทำหน้าที่แนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนประกอบต่าง ๆ ในหลักสูตร เทคนิควิธีการใช้งานของใบเนื้อหา ใบแบบฝึกหัด

3.5 ใบแบบทดสอบ และสื่อประกอบการบรรยาย เป็นต้น หลังจากแนะนำจนครบทั้งหมด ให้วิทยากรศึกษารายละเอียดต่างๆ ของชุดฝึกอบรมแล้วทำการซ้อมสอนหรือซ้อมบรรยายในแต่ละหัวข้อ โดยมีผู้วิจัยทำหน้าที่นิเทศ คอยแนะนำปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากเสร็จสิ้นการอบรมแล้ว ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมอาจารย์นิเทศการสอนที่ผู้วิจัยออกแบบพัฒนาขึ้น

ผลการดำเนินวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจาก เอกสาร ตำรา งานวิจัยและสำรวจความต้องการจำเป็นในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานหรือสิ่งที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นจริงในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา ด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับจากอาจารย์นิเทศก์จำนวน 140 คน จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้วยการหาค่าความต่างระหว่างมาตรฐานหรือสิ่งที่ควรเป็นกับสภาพที่เป็นจริงแล้วดำเนินการวิเคราะห์จัดอันดับของความต้องการจำเป็น โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของส่วนต่างที่คำนวณได้ จากนั้นสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านพลศึกษาจำนวน 6 คนโดยมีประเด็นสัมภาษณ์ ได้แก่ สิ่งที่มีความ มี สิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาและแนวทางในการพัฒนาการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา แล้วดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ร่วมเพื่อระบุความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา โดยดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยอิงผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อสร้างร่างหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร และเครื่องมือการประเมินหลักสูตร แล้วดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้อง ร่างหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร เครื่องมือการประเมินหลักสูตร ก่อนนำเครื่องมือไปทดลองใช้ต่อไป โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นนำเครื่องมือประเมินหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพกับอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พร้อมปรับปรุงเพื่อให้ได้ร่างหลักสูตรฝึกอบรมฯ ร่างคู่มือการใช้ และเครื่องมือพร้อมใช้ และนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งเพื่อให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ระยะที่ 3 การทดลองและประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษาของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา โดยดำเนินการ 2 รอบ ดังนี้

รอบที่ 1 ทดลองนำร่องในกลุ่มทดลองนำร่องใช้หลักสูตร จำนวน 20 คน

รอบที่ 2 ทดลองจริงในกลุ่มทดลองใช้หลักสูตรจริง จำนวน 20 คน หาประสิทธิภาพของหลักสูตรตามเกณฑ์ E_1/E_2 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังฝึกอบรมหลักสูตรฯ ของอาจารย์นิเทศก์กลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2

การอภิปรายผล

จากผลของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา อภิปรายผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. มาตรฐานหรือสิ่งที่ควรจะเป็น สภาพที่เป็นจริง และความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา พบว่าในด้านองค์ความรู้ นั้นเมื่อจัดอันดับความต้องการจำเป็น ประการที่ 1 คือ การมีความรู้เรื่องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของอาจารย์นิเทศก์ และประการที่ 2 คือ การมีความรู้เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่สำคัญของแผนฯ และการจัดการเรียนรู้พลศึกษาของอาจารย์นิเทศก์ นอกจากนี้ทางด้านจรรยาบรรณ เมื่อจัดอันดับความต้องการจำเป็นพบว่า อันดับที่ 1 อาจารย์นิเทศก์ควรหมั่นศึกษา ค้นคว้า ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและรอบรู้ในสาขาวิชาพลศึกษาอย่างต่อเนื่อง และอันดับที่ 2 คือ อาจารย์นิเทศก์ควรเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม เพราะอาจารย์นิเทศก์จำเป็นต้องพัฒนาตนเอง มีความใฝ่รู้ ต้องศึกษาหาข้อมูลทางวิชาการเพิ่มเติมอยู่เสมอ รวมทั้งมีความประพฤติดีงาม มีความปรารถนาดีที่จะช่วยพัฒนาประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ของผู้สอนให้ดีขึ้น

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมฯ ควรประกอบด้วยเนื้อหาใน 4 ด้าน คือ การจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษา บทบาทหน้าที่และจรรยาบรรณของอาจารย์นิเทศก์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางพลศึกษา และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยเน้น การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติ ซึ่งเมื่อประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมพบว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ($\bar{X} = 3.84, S = 0.36$) เมื่อพิจารณาในรายประเด็น พบว่า ทุกประเด็นผ่านการประเมิน ($3.80 \leq \bar{X} \leq 4.00, 0.00 \leq S \leq 0.45$) โดยพบว่าประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 ลำดับแรก คือ หลักสูตรสามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริงได้ หน่วยการเรียนรู้มีความครบถ้วนและครอบคลุมหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตรครบถ้วนและครอบคลุมสิ่งที่มุ่งหวัง/วัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.00, SD = 0.00$) เนื้อหาในหลักสูตรการฝึกอบรมฯ ทั้งหมด 4 ด้าน ทุก ๆ ด้านมีความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของอาจารย์นิเทศก์ เป็นสาระสำคัญที่ประกอบด้วย ด้านที่ 1 การจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษา เป็นสิ่งแรกที่อาจารย์นิเทศก์จำเป็นต้องมีความรู้อย่างลึกซึ้ง การจัดการเรียนรู้เป็นหน้าที่หลักของการเป็นครูผู้สอน อาจารย์นิเทศก์จึงควรได้รับการอบรมหลักสูตรเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการวิจัยของฮุสตัน (Houston. 1990) ที่พบว่าการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติและในกระบวนการเรียนรู้ จะต้องพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยมุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ระบบการปฏิบัติงาน การสร้างองค์ความรู้และเน้นการปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องปรากฏอยู่ในหลักสูตรของการ ด้านที่ 2 บทบาท หน้าที่ และจรรยาบรรณของอาจารย์นิเทศก์ บทบาทหน้าที่นี้เองจะเป็นตัวที่ช่วยกำหนดขอบข่ายความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนที่อาจารย์นิเทศก์สามารถปฏิบัติได้ทั้งมีจรรยาบรรณควบคู่ไปด้วยเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมและดีงาม เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อไป ด้านที่ 3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางพลศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ครูควรให้ความสำคัญมากประการหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลที่แสดงพัฒนาการของความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนผลการประเมินจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนแก้ไขจุดบกพร่องของตนเอง และพยายามเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2564)

อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้น หลักสูตรการฝึกอบรมฯ จึงควรต้องสร้างองค์ความรู้ในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ให้กับอาจารย์นิเทศก์ด้วย รวมถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางพลศึกษา ซึ่งจะต้องมีการฝึกปฏิบัติจริง ด้านที่ 4 การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ถือเป็นเรื่องสำคัญมากอีกประการหนึ่งที่ต้องสร้างให้อาจารย์นิเทศก์มีทักษะการทำวิจัยที่ถูกต้อง และมีคุณภาพเพียงพอที่จะถ่ายทอดความรู้ วิธีการ กระบวนการวิจัยให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้นำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการหาค่าประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม (E_1/ E_2) ของอาจารย์นิเทศก์ พบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา มีค่า E_1/ E_2 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเมื่อศึกษา ประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยพิจารณาจากความรู้เฉลี่ยโดยรวมของอาจารย์นิเทศก์ กลุ่มที่ 1 กลุ่มทดลอง นำร่อง และกลุ่มที่ 2 กลุ่มทดลองจริง พบว่า อาจารย์นิเทศก์มีความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายหน่วยการเรียนรู้พบว่ามีความรู้เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับ ผลการวิเคราะห์เจตคติของอาจารย์นิเทศก์ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ซึ่งผ่านเกณฑ์ ที่กำหนดอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับทักษะของอาจารย์นิเทศก์ กลุ่มที่ 1 และกลุ่ม ที่ 2 ที่พบว่า มี ทักษะหลังการเข้ารับการอบรมสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน รวมถึงผล การประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรฝึกอบรมฯ อาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขา วิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา โดยอาจารย์นิเทศก์ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะหลักสูตร ฝึก อบรมฯ มีการกำหนดรายละเอียดหัวข้อ เนื้อหา มีการเลือกหน่วยการเรียนรู้เฉพาะเจาะจงที่จะทำให้ผู้รับ การฝึกอบรมมีความรู้ ทักษะ ความสามารถที่จะต้องนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง ซึ่งกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรมฯ ได้ผ่านการศึกษาขอขยาย รายละเอียด สภาพที่เป็นจริง ซึ่งเป็นตัวสะท้อนถึงปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ รวมทั้งความต้องการจำเป็นของอาจารย์นิเทศก์ต่อการนิเทศนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา ทำให้หลักสูตรการฝึกอบรมฯ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนา อาจารย์นิเทศก์ให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้น มีเจตคติที่ดีขึ้น และมีทักษะความสามารถสูงขึ้น จึงส่งผลให้ผู้เข้ารับ การอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการทดลองใช้หลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรการศึกษาศาสตราจารย์ สาขาวิชา พลศึกษาของ ไพญดา สังข์ทอง (2558) ที่พบว่า การสร้างหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติจริงร่วมกับการให้ความรู้จะส่งผล ให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพ (E_1/ E_2) เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด กล่าวคือ มีค่าประสิทธิภาพ ในด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา เท่ากับ 84.53/85.45 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน เท่ากับ 84.11/81.44 และด้านหลักสูตรสถานศึกษา เท่ากับ (84.43/ 85.12) ซึ่งเหตุผลของการเกิดประสิทธิภาพดังกล่าวข้างต้นส่วนหนึ่งมาจากการวัดกระบวนการเรียนรู้ใน หลักสูตรที่เน้นการฝึกปฏิบัติ มีการวัดและประเมินทักษะที่จำเป็นอย่างเป็นอย่างเป็นรูปธรรม และกระตุ้นให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประกอบกับหลักสูตร ที่สร้างขึ้นจากการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่งผลให้ เนื้อหาหลักสูตร ทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้เป็นเนื้อหาที่ตรงกับความต้องการของอาจารย์นิเทศก์ที่เข้ารับการ อบรมตามหลักสูตร และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการนิเทศนักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา ตามบทบาทและหน้าที่ที่รับผิดชอบ จึงก่อให้เกิดความกระตือรือร้น และความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะ ต่าง ๆ จนทำให้ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทุกประการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรมีระบบการนิเทศที่จะช่วยส่งเสริมให้อาจารย์นิเทศได้มีการวิเคราะห์ติดตามผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ผ่านระบบออนไลน์ (Zoom)

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นที่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น เช่น จรรยาบรรณของอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งพบว่าในส่วนนี้ยังมีตัวชี้วัดที่น้อยไปซึ่งสามารถศึกษาต่อไปให้มีความชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- กติมา ปรีดี. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรพัฒนา.
- กรมการฝึกหัดครู. (2529). กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พุทธศักราช 2529. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- กฤษณ์ จันทนะโกเมษกุล. (2538). ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับการฝึกสอนของนักศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรครุเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม.. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- จรรยาบรรณ. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สุขศึกษาและพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2551). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตรดาว ลำสุคดี. (2555). ศึกษาปัญหาการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา ชั้นปีที่ 5 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (ศษ.บ. 5 ปี) คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2540). การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ ประมงอุดมรัตน์. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูด้วยวิธีผสมผสานในการจัดฝึกอบรมนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2548). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพญดา สังข์ทอง. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สุขศึกษาและพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วชิรา เครือคำอ้าย. (2552). การพัฒนารูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ป.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2523). หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ศิริวรรณ อานันท์สิทธิ์. (2545). การนิเทศเชิงระบบจากการใช้คู่มือการนิเทศการเรียนรู้ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับผู้บริหารฯ. วิทยานิพนธ์. 101(1): 18-20.
- สัจด์ อุทรานันท์. (2530). การกำกับติดตามนิเทศ การประเมินผลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2543). ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตและการพัฒนาครู. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุรกานต์ จักร. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อโนมา ศิริพานิช. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อการสอนวิชาชีพด้วยรูปแบบการเรียนรู้ การสอนแบบ โครงการที่พัฒนาขึ้น. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อุทก พิเคราะห์ฤกษ์. (2556). วิทยาสาร ปีที่ 113 ฉบับที่ 1. กรุงเทพฯ: แม็พสพ.
- Kelly, A.V. (2009). *The Curriculum: theory and practice* (6th ed.). ISBN 9781847872746.
- Good, Farter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd. ed. New York: McGraw Hill.
- Haines, Aleye C. (1960). *Guiding the Student Reaching Process in Elementary Education*. Chicago: Rand McNally.
- Hounston, W. Robert; & Robert B. Howsam. (1990). *Change and Challenge, in competency-Based Teacher Education : Progress, Problems and Prospects*. P. 2-16. Chicago: Science Research Associates, Inc.
- Taba, Hilda. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace and World.
- Tyler, Raph W. (1964). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Wilson; & Thornton. (2008). *Guide to Curriculum Mapping : Planning implementing and Sustaining the Process*. United States of America.
- Wiles, Jon (2008). *Leading Curriculum Development*. p. 2. ISBN 9781412961417.